

LV2004-47 Notulen-deel Opleiding predikanten

26. Opleiding predikanten (47)

De preses heet de Commissie Opleiding Predikanten welkom op de vergadering. Van de COP zijn aanwezig de broeders C.J. Bos, A. van der Dussen, C.M. van der Klis, B. Krol, J. Stuij, K.R. Veenhof en R. Venderbos.

Namens de COP leidt br. Veenhof de bespreking van het rapport in. De COP is blij met een concreet plan te kunnen komen, nadat al drie eerdere LV's zich met de opleiding hebben beziggehouden. Het plan voorziet z.i. in een opleiding met kwaliteit en met voldoende ruimte voor wat de kerken wenselijk achten. Het komt er op neer dat de begeleiding van de studenten wordt uitgebreid met een aanzienlijk stuk opleiding door gekwalificeerde docenten uit eigen kring. Concreet omvat het pakket, ter waarde van 51 studiepunten, diverse voor de NG-kerken relevante theologische en praktische studieonderdelen. De COP stelt voor dit traject voortaan verplicht te stellen voor alle aanstaande predikanten. Voorts gaat br. Veenhof in op de noodzaak van het plan, het voorgestelde studieprogramma en de diverse gesprekspartners met wie de COP te maken heeft gehad. De COP hoopt dat een en ander per september 2005 gerealiseerd zal kunnen zijn.

De preses biedt de afgevaardigden de gelegenheid om **informatieve en verduidelijkende vragen** te stellen.

Br. J. Hoogwaerts (regio Alkmaar-Zaandam) vindt dat in het rapport de ruimte voor het eigene van het Nederlands Gereformeerd Seminarie nog niet helemaal duidelijk is. Ook gaat hij in op het volgens het rapport benodigde bedrag van 175.000 euro. Zijn vraag is wat de COP bedacht heeft om die gelden bij elkaar te krijgen.

Ds. M. de Jong (regio van de Kerken in het Zuiden) constateert dat de COP in haar rapport de vraag naar een eigen opleiding en de inhoud van zo'n opleiding als één pakket presenteert. Hij merkt op die twee zaken liever te scheiden: eerst het al dan niet wenselijk zijn van zo'n instituut vaststellen, en daarna de inhoud ervan. Tenslotte informeert hij naar de mogelijkheid om de overheid in te schakelen bij de salariëring van de docenten.

Ds. P. Veldhuizen (regio Dordrecht-Gorinchem) stelt de vraag of onze identiteit als kerken zodanig is, dat we metterdaad naar een eigen opleiding moeten streven. Ook vraagt hij zich af of een parttime docentschap voor predikanten wel goed mogelijk is. Een derde punt dat hij naar voren brengt is de vraag of het voor de kerken haalbaar is om zo'n financiële last erbij te krijgen.

Br. B.R. Koning (regio Arnhem) informeert ernaar, of de COP erover gedacht heeft om het onderwijs te bundelen (modulair opgezet). Dit zou van belang kunnen zijn voor studenten die elders studeren (niet aan de TUA). Hij stelt ook de vraag of er aan de invulling van de vakken een bepaalde visie op het predikantschap ten grondslag ligt, en of de theologische visie van de TSB is overgenomen. Br. Koning vraagt voorts of er - in verband met de lessen in de reformatorische wijsbegeerte - gedacht is aan de mogelijkheid om samen met de Stichting voor Reformatorische Wijsbegeerte een leerstoel aan de TUApeldoorn op te richten. Hij stelt de vraag hoe de beoogde vierde studiebegeleider een plaats krijgt in het instituut, en vraagt zich af hoe het met de TSB en de huidige studiebegeleiders verder gaat.

Ds. G. van Dijk (regio Enschede/Zwolle) spreekt de hoop uit dat het COP-plan geen al te grote aanslag betekent op de studievrijheid die er nu is. Ook legt hij de vinger bij een waarschijnlijk foute zin op p. 7 van het rapport (de laatste regel van paragraaf b). Inderdaad zijn daar twee zaken omgedraaid. De zin moet luiden: 'Maar het nieuwe opleidingsinstituut verlegt inderdaad het accent van begeleiding naar onderwijs'. Hij vraagt de commissie of Seminarie-studenten, evengoed als Apeldoorn-studenten, vrijstelling zullen krijgen voor vakken die aan het eigen instituut gevolgd worden.

Ds. H. van der Velde (regio Harderwijk) vraagt zich af waarom de COP niet meer de voelhoorns heeft uitgestoken naar de opleiding in Kampen (Broederweg, vrijgemaakt). Hij stelt voor te proberen de beoogde vrijstelling in Apeldoorn ook in Kampen te verkrijgen.

De preses vraagt of de commissie ook een mening heeft over vergelijking met de Vrije Universiteit. Een tweede vraag die hij stelt is of de COP meer concreet kan aangeven hoe docenten van het seminarie ingeschakeld kunnen worden in de nieuwe opleiding.

Aansluitend op deze vragenronde geeft de preses de COP de gelegenheid om op de genoemde zaken in te gaan.

Br. C.J. Bos gaat in op een aantal vragen van financiële aard. Het genoemde bedrag van 175.000 euro is het totaal van wat de kerken zouden moeten opbrengen. Daarin zijn de kosten voor de Raad van Toezicht en Advies meegenomen. De omslag die nodig zou zijn is 6 euro per ziel. Wat de bijdrage van de overheid betreft, die subsidieert alleen erkende opleidingen, wat het beoogde instituut niet is. Voor huisvesting kan de opleiding gebruik maken van de TU Apeldoorn, op momenten dat zij zelf daar geen colleges hebben.

Ds. R. Venderbos gaat in op vragen rond het eigene van onze kerken en een eigen instituut. De COP heeft geprobeerd dat eigene een plek te geven in de invulling van de vakken. Zijns inziens ligt het eigene van onze kerken vooral in de nadruk op de bijbel, en op dat terrein ligt eenderde van de vakken. Dat is tevens een van de kernpunten van de visie van het Seminarie. Hij oppert dat docenten van het Seminarie wellicht ingeschakeld kunnen worden voor gastcolleges, of dat een van hen in staat gesteld wordt om zich te kwalificeren.

Op het punt van de studievrijheid stelt ds. Venderbos dat dat inderdaad een groot goed is. Toch pleit de COP ervoor studie aan het nieuwe instituut verplicht te stellen, omdat zij van mening is dat er meer bijgestuurd moet worden bij de studenten.

Wat betreft de vraag naar aansluiting bij de TU Kampen: de opdracht van de vorige LV was volgens ds. Venderbos om de mogelijkheid van Apeldoorn nader te onderzoeken. Wel is er ook met Kampen contact geweest.

Ds. A. van der Dussen reageert op een vraag naar het parttime docentschap. Hij zegt dat het COP-plan inderdaad mikt op parttimers, maar dat nog moet blijken hoe dat uitpakt. Wel blijkt uit de huidige praktijk bij de TSB dat de studenten waarderen dat de begeleiders tegelijk predikant zijn.

Wat de vraag naar de Vrije Universiteit betreft, meent hij dat de situatie weliswaar ten positieve veranderd is, maar te weinig om werkelijk vertrouwen te wekken. De VU kent z.i. te veel diversiteit, en te veel elementen waarmee we niet uit de voeten zouden kunnen.

Br. K.R. Veenhof gaat in op de suggestie om eerst het 'of' en daarna het 'hoe' van een eigen opleiding te bekijken. Hij stelt dat dit niet goed mogelijk is, omdat die twee niet werkelijk te scheiden zijn. En in de contacten met de TU Apeldoorn ontkwam de COP er niet aan om concrete invulling te geven aan 'het eigene'. Tegelijk is het wel zo dat de meer gedetailleerde invulling bij een eventuele vervolgcommissie zou kunnen liggen.

De vraag naar mogelijke bundeling van colleges acht br. Veenhof op dit moment nog niet te beantwoorden. Ook de mogelijkheid van een leerstoel Reformatorische Wijsbegeerte, zo mogelijk in samenwerking met de Stichting voor RW, ligt op het terrein van de concrete uitwerking. Dat komt in een volgende fase.

Wat het al dan niet overnemen van de visie van de TSB betreft, is br. Veenhof van mening dat dit niet zo direct gebeurd is. Ook ligt aan de plannen geen uitgewerkte visie op het predikantschap ten grondslag. Wel constateert hij dat de conclusies van de COP grotendeels in de lijn van de TSB liggen. Het ligt niet in de bedoeling van de COP, stelt hij, om de TSB op te heffen. Begeleiding van studenten blijft nodig, zeker voor hen die elders dan in Apeldoorn studeren, en voor studenten theologie die niet direct de wens hebben predikant te worden. Het hoe van de integratie van de TSB in de nieuwe opleiding is iets dat in een later stadium uitgewerkt moet worden.

Wat mogelijke samenwerking met Kampen betreft, geeft br. Veenhof aan dat de gesprekken die er geweest zijn nog niet veel duidelijkheid gegeven hebben. Ook is de opleiding in Kampen nog gericht op de eigen (vrijgemaakte) kerken, wat betekent dat daar moeilijker bepaalde onderdelen van los te maken zijn voor eigen (NG) invulling.

Ook de vraag van mogelijke vrijstelling aan het NG Seminarie in geval zij niet meedoet in het nieuwe instituut, is nog niet te beantwoorden. In ieder geval zal het Apeldoorn-advies een advies blijven; studie in Apeldoorn zal niet verplicht worden, maar de eigen opleiding aldaar wel.

Na deze vragenronde volgt de mogelijkheid van navraag.

Br. B. Koning (regio Arnhem) vraagt, of Reformatorische Wijsbegeerte tot het eigene van de NGK behoort, of meer iets van het Seminarie is. De commissie antwoordt hierop dat christelijke wijsbegeerte bij een goede opleiding hoort. In Apeldoorn wordt daarin ook lesgegeven, maar er is geen specialist voor beschikbaar. Voor het Seminarie is dit inderdaad ook een belangrijk element, en de uitkomst in het rapport is een soort tussenweg.

Br. B. Wesseling (regio Den Haag) stelt een vraag naar de vooropleiding die nodig is. Hierop antwoordt de commissie dat dit - zoals elders ook het geval is - VWO is, dan wel een admmissie-examen plus de klassieke talen.

Na de informatieve ronde geeft de preses de afgevaardigden de mogelijkheid om **commentaar en voorstellen** te verwoorden.

Als eerste geeft hij het woord aan br. J. Hoogwaerts (regio Alkmaar-Zaandam) die het standpunt van de regio verwoordt, dat het Seminarie onvoldoende bij de gesprekken over de nieuwe opleiding betrokken is. Tevens kent de regio Alkmaar-Zaandam enige verontrusting over de TSB. Naar het oordeel van de regio heeft de COP te weinig oor gehad voor de bezwaren en het eigene van het Seminarie. Wel onderkent het Seminarie dat zij wellicht zelf in de eerdere fasen te passief is geweest. Maar meedoen in de opleiding die aanleunt tegen Apeldoorn vereist voor het Seminarie dat zij meer inbreng krijgt, als een gelijkwaardige partner. Zichzelf opheffen is voor het Seminarie ondenkbaar.

Br. Hoogwaerts doet het voorstel om een nieuwe commissie in te stellen, die opnieuw het gesprek aangaat met het Seminarie en met de Raad van Toezicht en Advies van het NGS (en in een later stadium met de TU Apeldoorn).

Br. J.C. Verburg (regio Amsterdam-Haarlem) verklaart blij te zijn met het rapport van de COP. De regio Amsterdam-Haarlem deelt ook de conclusies van de commissie. Wel benadrukt br. Verburg het belang ervan dat het Seminarie een inbreng moet leveren. Hij merkt op dat het rapport vermeldt dat de COP unaniem is in haar conclusies, en stelt de vraag of er ook in de commissie zelf al een inbreng van het Seminarie is geweest.

Ds. H.J. Zuidhof (regio Kampen) deelt de verrassing van de COP wat betreft de opening en ruimte die de TU Apeldoorn biedt. Wel spreekt hij de hoop uit dat de inbreng van TSB en Seminarie nadrukkelijk aandacht zal krijgen.

Ds. H. van der Velde meldt dat de regio Harderwijk verdeeld is over de voorstellen van de COP. Vier kerken zijn voor, vier hebben hun reserves, en zouden graag een beter compromis zien. Eén regio-kerk wijst het COP-voorstel helemaal af. De regio roept het Seminarie op om voluit mee te doen met het opzetten van een eigen opleiding. Tegelijk verwoordt ds. Van der Velde enige verbazing over het feit dat de commissie doorzette met fase twee, ondanks de vele aarzelingen bij diverse direct-betrokkenen. De regio Harderwijk wil de COP oproepen om de docenten van het Seminarie nadrukkelijk een plek te geven in het vakkenpakket van de beoogde opleiding.

Ds. C. Smit (regio Dordrecht-Gorinchem) meldt dat de regio blij is met het voorstel, hoewel ze de nodige vragen heeft rond de financiering van het geheel. Tevens verwoordt hij teleurstelling over het stokken van het gesprek met het Seminarie, en roept hij het Seminarie op om wel mee te doen. Inhoudelijke vragen heeft hij bij de opmerking van br. Veenhof, dat er van de studenten geen dingen gevraagd kunnen worden waar ze geen studiepunten voor krijgen. Ook mist de regio Dordrecht-Gorinchem de praktische theologie in het curriculum. Ds. Smit stelt voor om daarvoor een module toe te voegen aan het pakket van de eigen opleiding, of anders een vierde begeleider aan te stellen die hierin gespecialiseerd is.

Namens de kerk van Oegstgeest betuigt br. G. A. Strijbos zijn steun aan het voorstel van de COP.

Br. B. Wesseling (regio Den Haag) spreekt waardering uit voor de voorstellen van de COP. Hij benadrukt het belang voor de kerken om gezamenlijk een goede opleiding te verzorgen. Daarnaast verwoordt hij twee punten van zorg: de opstelling van het Seminarie, die hij oproept tot een coöperatieve opstelling; en de financiën: hoewel naar verhouding niet duur betekent het plan wel een verzwaring van de lasten. De regio zou graag een totaalplaatje willen zien van alle lasten.

Ds. A. Beeftink (regio Arnhem) bepleit het meer oog hebben voor de rijksuniversiteiten, naast Apeldoorn en Kampen.

Namens de regio van de Kerken in het Zuiden betuigt ds. M. de Jong hartelijke instemming met het voorstel van de COP. De regio is van mening dat het ook best wat mag kosten. Ds. de Jong plaatst één kanttekening bij het geheel, die de inhoud van het onderwijs betreft. In de voorstellen van de COP is die vooral opgezet vanuit de concentratie op de Schrift. De regio van de Kerken in het Zuiden zou graag zien dat het zwaartepunt verschuift naar het gesprek tussen evangelie en cultuur, en naar de praktische vorming van de aanstaande predikanten.

De preses constateert ter conclusie van deze bespreking het belangrijkste signaal dat eruit naar voren komt: de oproep tot een goed gesprek met het Seminarie, om te zien op wat voor manier zij ingeschakeld kunnen worden. Op voorstel van het moderamen wordt **besloten**

1. dat instelling van een aparte commissie niet noodzakelijk is, en dat het moderamen in overleg met de COP een en ander verder uitwerkt
2. dat het moderamen het gesprek met het Seminarie aangaat
3. dat de COP gevraagd wordt de geopperde vragen en suggesties te beantwoorden en mee te nemen in de uiteindelijke voorstellen.

96. Opleiding Predikanten (47)

De Commissie Opleiding Predikanten (COP) is vertegenwoordigd door brs. dr. A. van der Dussen, ds. J. Stuij, K.R. Veenhof en ds. R. Venderbos. De preses heet hen welkom in de vergadering, alsmede enkele aanwezige belangstellenden.

De preses beschrijft de werkwijze die gevolgd is. Het moderamen functioneerde als een tussentijdse commissie, en komt nu met voorstellen (47c). Hij merkt op dat het gaat om een gecompliceerd onderwerp dat bij velen gevoelig ligt, en dat het moderamen heeft geprobeerd om in overleg met de betrokkenen een voorstel te presenteren dat kan rekenen op brede steun in de kerken. Voorts plaats hij nog enkele kanttekeningen bij het voorstel:

1. Punt II-f dient geschrapt te worden.
2. Onder punt III-b spreekt de vergadering het oordeel uit dat het wenselijk is 'dat alle aanstaande predikanten van onze kerken het onderwijs aan dit instituut volgen'. In het voorstel voor de besluiten

komt dit terug als een 'verplichting', hetgeen niet als een tegenstrijdigheid gezien moet worden, aldus de preses.

3. Bij IV (de besluiten), punt 4 wordt gesproken over het verplicht stellen 'voor allen'. Hierbij aanknopen de preses op dat door regio's dit jaar al vier predikanten zijn toegelaten buiten de TSB en gebruikelijke opleidingsweg om. Ook in het nieuwe voorstel blijft dit mogelijk, meent de preses, maar hij waarschuwt dat de kerken daarmee hun eigen instituut ondergraven, terwijl het voor studenten die de 'gewone weg' volgen steeds zwaarder wordt.

4. IV-7 moet zijn IV-6.

Na deze inleidende opmerkingen geeft de preses de COP de gelegenheid om op het voorstel van het moderamen te **reageren**. Namens de commissie geeft dr. A. van der Dussen B gezien de gecompliceerdheid van de materie - het moderamen eerst een pluim in verband met het consistente voorstel. Vervolgens geeft hij aan in dit voorstel de bevlogenheid van eerdere LV's te missen, om een einde te maken aan de onduidelijkheid van de situatie. Hij merkt op dat het vasthouden van die bevlogenheid ook voor de COP wel eens moeilijk was. Dit ontbreekt in het voorstel, aldus dr. Van der Dussen, omdat het rekent met het bestaan van twee opleidingsinstituten naast elkaar. Het voorstel gaat z.i. uit van het voortbestaan van het seminarie, waarbij hij van mening is dat dit betekent dat het moderamen zich te snel neerlegt bij de situatie. Ook signaleert hij daarmee dat het seminarie zo de kans krijgt om erin te berusten, daar zij zowel hun voortbestaan hebben, als een zekere invloed op het nieuwe instituut (d.m.v. gastdocenten). Hij roept namens de COP de vergadering op zich hier niet bij neer te leggen, en op dit moment niet met het voorstel in te stemmen.

Vervolgens biedt de preses de afgevaardigden van regio's en kerken de mogelijkheid om hun **vragen en opmerkingen** op tafel te leggen. Ds. J. M. Mudde (regio Enschede/Zwolle) noemt het voorstel helder. Wel constateert hij een blijvende ruimte om elders dan in Apeldoorn te studeren B waar hij overigens blij mee is - en stelt hij de vraag hoe dit zich verhoudt tot de verplichting om aan het nieuwe instituut deel te nemen.

Br. A.F.M. Schippers (regio Amsterdam-Haarlem) zegt zich aan te sluiten bij de COP, en graag meer pogingen te zien om te komen tot één opleidingsinstituut. Wat het NGS betreft, constateert hij een inconsistentie in het voorstel, waar de verplichting tot studie aan het nieuwe instituut staat tegenover de ruimte voor het Seminarie. Namens de regio Amsterdam-Haarlem dient br. Schippers een **amendement** in om besluit IV.5-d te schrappen.

Br. B. Wesseling (regio Den Haag) merkt op dat onderdeel IV.5-d z.i. het enige verschil is met het eerdere COP-voorstel.

Ds. P. Veldhuizen (regio Dordrecht-Gorinchem) vraagt waarom het Apeldoorn-advies niet aangehouden wordt, zonder verder iets te veranderen. Hij wijst op de kosten, gebrek aan eigen identiteit en inkrimping op theologisch gebied aan de universiteiten.

Ds. M. de Jong (regio Kerken in het Zuiden) geeft aan zich aan te sluiten bij de COP, en voor integratie van het NGS in het nieuwe instituut te zijn. Het NGS zou z.i. voor de keuze geplaatst moeten worden, om helemaal mee te doen, of niet. Tevens vraagt hij om verduidelijking van besluit 1, de zinsnede 'zoals omschreven in hoofdstuk 2'.

Ds. H.J. Zuidhof (regio Kampen) stelt voor het 'wenselijk' in IIIb om te zetten in 'noodzakelijk'. Tevens constateert hij 'botsende bevlogenheden', en geeft hij aan graag te zien dat er alsnog één opleidingsinstituut komt.

Br. G.J. van het Ende (regio Harderwijk) stelt met een **amendement** voor het Seminarie op te roepen om mee te doen aan het instituut.

Namens het moderamen geeft de preses **antwoord** op de vragen en opmerkingen. Allereerst reageert hij op het verlies van de 'bevlogenheid', en geeft hij toe dat daar wel wat in zit: het moderamen is van mening dat het nu tijd is om zaken gaan regelen. Toch bestrijdt hij dat de bevlogenheid er alleen bij de COP is; in het moderamen-voorstel zit ook bevlogenheid, namelijk om samen vooruit te komen. De preses bestrijdt de mening dat te snel tot een compromis overgegaan is. Tevens vraagt hij zich af of de inschatting dat het Seminarie nu 'twee dingen' heeft correct is, en geeft hij aan niet jaloers te zijn op haar positie. Ook zegt hij in dit verband onderscheid te willen maken tussen het instituut 'seminarie' en 'mensen van het seminarie'. Op dat eerste punt behelst het voorstel niet om het NGS verder mee te laten praten over de inrichting van het instituut. Wat het laatste punt betreft merkt de preses op dat ook de mensen van het seminarie er volledig bij horen. Concreet betekent dit dat in het voorstel punt IV.5-a de woorden 'en het NGS' **geschrapt** worden, maar dat IV.5-d dan ongewijzigd moet blijven, aldus de preses.

Reagerend op de vraag van ds. Mudde stelt hij dat de studievrijheid inderdaad blijft. Als een student elders dan in Apeldoorn vergelijkbare vrijstellingen kan krijgen, is dat prima. In antwoord op de vraag van br. G.J. van het Ende merkt hij op dat dit iets was voor zes jaar geleden. Antwoordend op de vraag

van br. B. Wesseling stelt de preses dat er met name in de plek voor het NGS wel degelijk enig verschil is met het COP-voorstel. Op de vraag van ds. P. Veldhuizen antwoordt hij dat hij dat snapt, maar dat er nu ook stappen gezet moeten worden. In reactie op de vraag van ds. M. de Jong geeft hij aan dat het 'zoals omschreven in hoofdstuk 2' in IV.1 moet zijn 'zoals bedoeld in hoofdstuk 2'. Br. K.R. Veenhof merkt hierover op dat dit prima is, maar dat wel moet worden vastgehouden aan afspraken over afbakening en omschrijvingen die met Apeldoorn gemaakt zijn. Tegenover ds. H.J. Zuidhof stelt de preses tenslotte dat de 'wenselijkheid' van IIIb z.i. kan blijven staan, daar dat een oordeel aangeeft, en de verplichting in het besluit voldoende duidelijk wordt gemaakt.

Na deze antwoorden **reageren** verschillende afgevaardigden weer op voorstel en gegeven antwoorden.

Ds. F. Gerkema (regio Utrecht) merkt op dat het verschil tussen het moderamen-voorstel en het eerdere COP-voorstel vooral draait om het opgaan van het seminarie in het nieuwe instituut (COP) of dat het blijft doorgaan (moderamen). Wat betreft IV.5-d geeft hij aan het niet duidelijk te vinden waarom seminarie-docenten daar apart genoemd worden, en zo een voorkeursbehandeling lijken te krijgen, hetgeen z.i. niet goed is.

Br. A.F.M. Schippers dient namens de regio Amsterdam-Haarlem een **amendement** in dat inhoud dat in IV.5-d het 'zich in te spannen om' gewijzigd wordt in 'te onderzoeken ofY'

Br. S. Huizinga (regio Arnhem) vraagt de COP wat zij nu concreet voorstelt.

Br. J. Maris (regio Harderwijk) dient namens de regio nog een tweetal **amendementen** in: één dat inhoudt dat onderdeel II-e vervalt, en één dat voorstelt bij IV.5-d de woorden 'met het NGS verbonden docenten' te vervangen door 'uit de kring van het NGS afkomstige docenten'.

De preses merkt over IV.5-d op, dat het z.i. beter is dat te laten staan, omdat daarmee uitgedrukt wordt dat de mensen van het NGS er echt bij horen, zonder overigens alles dicht te willen timmeren.

Br. K.R. Veenhof reageert namens de COP op de vraag 'wat de COP nu concreet voorstelt'. Hij herinnert aan het voorstel aan de LV om tot een nieuw instituut te komen, en het COP-concept al dan niet te aanvaarden. Dat is aan de vergadering, aldus br. Veenhof, waarna het seminarie zijn standpunt zal moeten bepalen. Doet het mee, na geconfronteerd te zijn met het standpunt van de kerken, dan is er volgens het COP-standpunt alle ruimte voor welke bijdrage van het NGS dan ook. Wil het NGS niet meedoen, dan zouden volgens de COP andere mogelijkheden binnen het vizier komen, zoals het moderamen-voorstel. Hij stelt het voorstel van de COP als 'in alles meedoen en meespreken, mits men maar meedoet'. Als dat laatste niet gebeurt, wordt een volgende stap nodig, waar de COP niet mee bezig is geweest, aldus br. Veenhof.

Dr. A. van der Dussen vult dit aan door te zeggen dat het niet zijn bedoeling is om nog een jaar verder te praten en te onderhandelen, maar wel om je niet te gauw gewonnen te geven aan een compromis. Zoals het voorstel nu op tafel ligt, betekent het niet dat 'alles mislukt' is, maar het is wel teleurstellend om na zes of negen jaar nog steeds met twee opleidingsinstituten te zitten, aldus de COP

De preses gaat hierop in door te zeggen dat het moderamen het tot op de bodem heeft onderzocht, maar dat opheffen op dit moment voor het NGS gewoon een brug te ver is. Hij herinnert de vergadering eraan dat de LV er ook niet toe bevoegd is om het seminarie op te heffen. De insteek van het moderamen is om het seminarie erbij te houden

Ds. C. Smit dient namens de regio Dordrecht-Gorinchem een **amendement** in om aan II-d de zinsnede 'hetgeen de kerken betreuren' toe te voegen

De preses geeft de zes ingediende amendementen en het moderamen-voorstel in **stemming**.

1. Amendement regio Harderwijk: schrappen II-e:

Voor: 6, onthouding: 7, tegen: 32. *Verworpen*

2. Amendement regio Dordrecht-Gorinchem: aan II-d toevoegen: 'hetgeen de kerken betreuren':

Voor: 28, tegen: 7, onthouding: 8. *Aangenomen*

3. Amendement regio Amsterdam-Haarlem: schrappen IV.5-d:

Voor: 9, onthouding: 5, tegen: 31. *Verworpen*

4. Amendement regio Amsterdam-Haarlem: IV.5-d: 'onderzoeken' in plaats van 'zich inspannen':

Voor: 12, tegen: 24, onthoudingen: 9. *Verworpen*

5. Amendement regio Harderwijk: bij IV.5-d 'met het NGS verbonden docenten' vervangen door 'uit de kring van het NGS afkomstige docenten':

Voor: 21, tegen: 7, onthouding: 17. *Verworpen*

6. Amendement regio Harderwijk: als punt IV.7 de oproep aan het Seminarie toevoegen: 'Het NGS op te roepen om mee te werken aan het totstandkomen van het nieuwe aanleun-instituut en de versnippering van de opleiding tegen te gaan door een bundeling van beschikbare krachten.' Met drie tegenstemmen, vier onthoudingen en 38 voorstemmen wordt dit *aangenomen*.

Het voorstel van het moderamen: tegen: 4, onthouding: 2, voor: 39.

Hiermee wordt het moderamen-voorstel 74c **aangenomen**, met de twee aangenomen amendementen.

Daarmee komt de vergadering tot de volgende besluiten:

De kerken, in Landelijke Vergadering bijeen te Lelystad, hebben dankbaar kennisgenomen van het rapport van de Commissie Opleiding Predikanten, en

1. zij spreken uit

- a. dat de commissie met haar voorstel voor een opleidingsinstituut aanleunend bij de TU te Apeldoorn, recht doet aan de overwegingen en oordelen van de LV van Amersfoort en haar voorgangers;
- b. dat de open en welwillende opstelling van de Senaat van de TUA in dit proces alle waardering verdient;

2. zij overwegen

- a. dat het voorgestelde instituut een begaanbare weg lijkt te bieden om meer eenheid in de opleiding te brengen op een manier die recht doet aan de eigenheid van onze kerken;
- b. dat het voorgestelde vakkenpakket naar omvang en samenstelling van wezenlijke betekenis kan zijn voor de opleiding tot de Dienst des Woords;
- c. dat het NGS in de verslagperiode voldoende gelegenheid gekregen heeft om haar eigenheid te verwoorden en dat daarmee aan de opdracht van de LV Amersfoort terzake is voldaan;
- d. dat het bestuur van het NGS bezwaren behoudt tegen de voorgestelde aanleunoctie omdat het een volledige eigen opleiding prefereert hetgeen de kerken betreuren;
- e. dat het NGS evenwel kerkelijke besluiten zal respecteren en bereid is om de eigen studenten vrijstelling te verlenen voor de vakken die gegeven worden in het op te richten aanleuninstituut (vergelijkbaar met de door de TUA verleende vrijstellingen);

3. zij zijn van oordeel

- a. dat realisering van de plannen voor een eigen instituut voortvarend ter hand genomen moet worden;
- b. dat het wenselijk is dat alle aanstaande predikanten van onze kerken het onderwijs aan dit instituut volgen;
- c. dat het daarom ook wenselijk is dat de kerken in de volle breedte bij het instituut betrokken worden;

4. zij besluiten

- a. een opleiding tot predikant te starten zoals bedoeld in hoofdstuk 2 van het COP-rapport, die aanleunt tegen en geïntegreerd is in die van de TUA, waarbij studenten voor een deel van hun opleiding theologisch onderwijs volgen bij het door de kerken op te richten instituut, waarvoor de TUA compensatie verleent in de vorm van vrijstellingen;
- b. een instituut op te richten dat verantwoordelijk is voor het verzorgen van het onder 1 genoemde onderwijs en dat tevens de taak heeft studenten die in onze kerken predikant willen worden vanaf het begin van de opleiding tot aan het eind van hun derde dienstjaar te begeleiden;
- c. de daarvoor noodzakelijke gelden beschikbaar te stellen via een omslag die, volgens de voorlopige begroting van de COP (rapport, paragraaf 2.3.d), bij de start zal neerkomen op ca. € 5,75 per ziel per jaar voor de opleiding en € 0,75 per ziel per jaar voor de begeleiding daarna;
- d. het door het eigen opleidings- en begeleidingsinstituut te verzorgen deel van de opleiding en begeleiding verplicht te stellen voor allen die opgeleid worden tot

- predikant in de Ned. Geref. Kerken en dit onderwijs, indien enigszins mogelijk, per 1 september 2005 van start te laten gaan met het eerste studiejaar;
- e. een commissie in te stellen, waarin theologische, kerkrechtelijke, onderwijskundige, organisatorische en financiële deskundigheid aanwezig is, die tot taak heeft:
- i. in overleg te treden met de TUA en de TSB voor nadere invulling, programmering en afstemming van het door het eigen instituut te verzorgen deel van de opleiding;
 - ii. met de TUA een convenant te sluiten, waarin de afspraken over de opleiding nauwkeurig zijn vastgelegd;
 - iii. de structuur, oprichting, bemensing (o.a. het aanstellen van docenten), huisvesting en financiering van het onder 2 genoemde instituut voor te bereiden;
 - iv. zich in te spannen om binnen het genoemde instituut ruimte te creëren voor met het NGS verbonden docenten;
 - v. voor docenten en studenten wenselijke overgangsregelingen te ontwerpen, de voor beiden uit het voorstel voortvloeiende financiële consequenties onder ogen te zien, zich te bezinnen op de rechtspositie van de te benoemen docenten en eventueel overig personeel, en de voor studenten met een zogenaamde "late roeping" noodzakelijke studiemogelijkheden vorm te geven;
 - vi. in overleg met en onder goedkeuring van de huidige Raad van Toezicht en Advies voor de Theologische StudieBegeleiding een voorstel uit te werken voor een bestuursstructuur die een slagvaardig en de kerken representerend curatorium omvat;
 - vii. als voorlopige bestuurscommissie van opleiding en instituut te fungeren, tot het curatorium gevormd is dat deze rol overneemt;
 - viii. aan de Raad van Toezicht en Advies van de TSB - en via deze aan de regio's van het kerkverband - en aan de volgende Landelijke Vergadering verslag uit te brengen over haar plannen, handelingen, de stand van zaken en eventuele verdere wensen t.a.v. opleiding, begeleiding en instituut;
- f. de roepende kerk voor de e.v. LV te machtigen om, indien de genoemde bestuurscommissie haar belangrijkste voorstellen uitgewerkt heeft, een extra LV bijeen te roepen, opdat de kerken daaraan hun goedkeuring kunnen verlenen, zonder op de reguliere LV van 2007 te moeten wachten, en opleiding en instituut zonder verdere vertraging kunnen gaan functioneren;
- g. het NGS op te roepen om mee te werken aan het totstandkomen van het nieuwe aanleun-instituut en de versnippering van de opleiding tegen te gaan door een bundeling van beschikbare krachten.

De preses dankt een ieder die aan de discussie bijgedragen heeft.